

**Dirección Xeral de Formación Profesional e
Ensinanzas Especiais**

**Probas de acceso a ciclos formativos
de grao superior**

Parte xeral

Lingua galega e literatura

Índice

1.Formato e duración.....	3
2.Exercicio	3
Pregunta 1.....	3
Pregunta 2.....	4
Pregunta 3.....	4
Pregunta 4.....	4
Pregunta 5.....	4
3.Solución completa con pautas de corrección e de puntuación	5
Pregunta 1.....	5
Pregunta 2.....	5
Pregunta 3.....	5
Pregunta 4.....	6
Pregunta 5.....	6

1. Formato e duración

A proba consta de cinco preguntas baseadas nun texto.

Este exercicio terá unha duración de corenta minutos.

2. Exercicio

Texto

O pai de Migueliño chegaba das amélicas e o ra paz non cabía de gozo no seu traxe festeiro. Migueliño sabía cos ollos pechados como era o seu pai, mais antes de saír da casa botoulle unha ollada ó retrato.

Os americanos xa estaban desembarcando. Migueliño e a súa nai agardaban no peirao do porto. O corazón batía-lle na táboa do peito e os seus ollos esculcaban nas greas, en procura do pai ensoñado.

De súpeto avistouno de lonxe. Era o mesmo do retrato, ou aínda mellor portado, e Migueliño sentiu por el un grande amor, canto máis se achegaba o americano, máis cobiza sentía o rapaz por enchelo de bicos. Ai, o americano pasou de largo sen mirar para ninguén, e Migueliño deixou de querelo.

Agora si, agora si que o era. Migueliño avistou outro home moi ben traxeado e o corazón dáballe que aquel era o seu pai. O rapaz devecíase por bicalo a fatar. ¡Tiña un porte de tanto señorío! Ai, o americano pasou de largo e nin tan siquiera reparou que o seguían os ollos angurntos dun neno.

Migueliño escolleu así moitos pais que non o eran e a todos quixo tolamente.

E cando esculcaba con máis anguria fíxose cargo de que un home estaba abrazando á súa nai. Era un home que non se parecía ó retrato, un home moi fraco, metido nun traxe moi frouxo, un home de cera, coas orellas fóra do cacho, cos ollos encoveirados, tusindo..

Aquel si que era o pai de Migueliño.

Castelao. Cousas

Pregunta 1

[3,00 puntos]

Sintetice o texto en poucas liñas e indique o tema.

Pregunta 2

[1,00 punto: 0,25 cada significado correcto]

Explique o significado das palabras subliñadas no texto: *ollada*, *peirao*, *cobiza*, *señorío*.

Pregunta 3

[2,00 puntos: 0,50 cada forma correcta]

Indique a persoa, o número e o tempo das seguintes formas verbais: *chegaba*, *avistou*, *mirar*, *parecía*.

Pregunta 4

[2,00 puntos: 0,25 por presentación, marxes, letra clara e boa disposición do texto; 0,50 por redacción clara, ordenada e con parágrafos, e pola puntuación; 0,5 pola ortografía; 0,25 pola creatividade; 0,50 pola propiedade expresiva e o dominio do léxico]

Redacte un texto sobre “a emigración” (de 10 a 15 liñas).

Pregunta 5

[2,00 puntos]

Escriba o que saiba sobre o autor, a súa xeración e o seu contexto sociocultural, en aproximadamente 15 liñas.

3. Solución completa con pautas de corrección e de puntuación

Pregunta 1

[3,00 puntos]

- **Síntese** [2,00 puntos]: valorarase a capacidade de síntese [0,50], a redacción [0,50], a interpretación correcta do texto [0,50] e a propiedade expresiva [0,50].
  - Exemplo: “Migueliño espera polo pai emigrado en compañía da súa nai. Antes de dirixirse ó peirao mirara o retrato do proxenitor. Mentres agarda, imaxina que aspecto terá seu pai, identificándoo con homes ben traxeados e distinguidos. Por fin ve un home moi desmellorado e de aspecto pobre apertando á nai, dáse conta de que ese é realmente o seu pai”.
- **Tema** [1,00 punto]: valorarase a identificación da idea fundamental [0,50], a capacidade de abstracción [0,25] e a enunciación correcta dun tema [0,25]
  - Exemplo: “ A emigración”, “A cara amarga de emigración”, “A emigración vista polos ollos dun neno”. Admitirase calquera outro enunciado de tema que sexa coherente coa idea principal do texto.

Pregunta 2

[1,00 punto: 0,25 cada significado]

- Ollada [0,25 puntos]: *pasada rápida da vista, sen moita atención; mirada.*
- Peirao [0,25 puntos]: *parte do porto na que atracan os barcos; atracadoiro; embarcadoiro.*
- Cobiza [0,25 puntos]: *desexo moi grande de conseguir algunha cousa; ambición.*
- Señorío [0,25 puntos]: *compostura, distinción e elegancia na actitude, no porte etc.*

Pregunta 3

[2,00 puntos: 0,50 cada forma]

- Chegaba: terceira persoa de singular do pretérito imperfecto ou copretérito de indicativo.
- Avistou: terceira persoa de singular do pretérito perfecto de indicativo.

- Mirar: infinitivo.
- Parecía: terceira persoa de singular do pretérito imperfecto ou copretérito de indicativo.

Pregunta 4

[2,00 puntos]

- Teranse en conta aspectos tales como a presentación, a caligrafía, a ortografía, o vocabulario empregado, a precisión nos termos, a puntuación, etc. Valorarase da seguinte maneira: redacción [0,50], propiedade expresiva [0,50], creatividade [0,50] e dominio do léxico [0,50].
- Considerarase como falta leve, penalizada con 0,05 puntos, o uso incorrecto dos tiles, o uso de variantes dialectais, coloquialismos e imprecisións léxicas, así como a mala caligrafía.
- Considerarase como falta grave, penalizada con 0,10 puntos, os erros ortográficos de “b/v” ou “h”, a mala puntuación, a ausencia de marxes, a presenza de borróns, etc.
- Considerarase como falta moi grave, penalizada con 0,20 puntos, aquela que vaia contra o sistema, como o uso de formas compostas, o uso inxustificado de letras como “y”, “j” ou “ç”, a mala colocación do pronome átono, non usar maiúsculas cando corresponda, etc.

Pregunta 5

[2,00 puntos: 0,50 polo coñecemento do autor; 0,50 polo coñecemento da Xeración Nós e da historia do galeguismo; 0,25 pola contextualización; 0,25 pola redacción; 0,25 pola ortografía]

- **Nota:** estes breves apuntamentos que seguen só son unha guía orientativa. Nesta pregunta tamén se valorarán as destrezas de redacción da persoa que fai o exercicio aplicándolle os criterios de corrección da pregunta 4.
- Alfonso Daniel Rodríguez Castelao é un dos mitos do século XX. Na súa obra aparece reflectido un profundo coñecemento da psicoloxía do pobo galego.
  - Castelao coincide cronoloxicamente cos homes da Xeración Nós e está ligado ás súas preocupacións literarias, pero o seu esquema vital e ideolóxico presenta características que o individualizan: Castelao intégrase moi axiña no galeguismo, manténdose nel durante toda a súa vida, e a súa obra está máis próxima do pobo galego cá calquera do resto dos compoñentes do Grupo.
- Breves apuntamentos biográficos.
  - Naceu en Rianxo en 1886, alí residiu ata a idade de 10 anos, nese momento emigra a Arxentina, onde seu pai rexentaba un negocio. De regreso, catro anos máis tarde, estudará en Santiago o Bacharelato e a carreira de medicina. Esta carreira exerceuna só esporadicamente e guiado polo espírito humanitario que o caracterizaba. No ano 1916 fíxose cargo dunha praza do “Instituto Geográfico y Estadístico”, o

que lle permitiu dedicarse a outras ocupacións que configuran as distintas facetas de Castelao:

- Político.
  - A vida política de Castelao comezou no ano 1912 coa súa adhesión ó movemento galeguista de Acción Gallega e posteriormente participa activamente coas Irmandades da Fala desde o momento da súa creación.
  - En 1931 é elixido deputado pola provincia de Pontevedra.
  - En 1946 é nomeado ministro do Goberno da República no exilio, despois de xogar un papel decisivo na elaboración do Estatuto de Autonomía.
- Artista gráfico.
  - A obra artística e Castelao ten dúas facetas: a de pintor e a de debuxante. Do seu traballo como pintor quedan poucas mostras.
  - Dentro da súa faceta como debuxante destacou como caricaturista xa desde os anos de estudante.
  - Vencelladas coa faceta artística, están outras facetas:
- Conferenciante.
- Autor de ensaio e obras de estudo entre o que destaca: “O cubismo”, “As cruces de pedra na Bretaña”, “As cruces de pedra na Galiza”.

Constantes na obra de Castelao:

A obra de castelao está presidida por un pensamento que é motor da súa conducta: manter e fomenta-los valores culturais, defendendo a particularidade da terra e do idioma. Os trazos cos que pretende conseguir este ideario son:

- a) Ruralismo de signo progresista.
- b) Defensa do idioma
- c) Ataque contra o que el considera as pragas de Galicia: o caciquismo, a inxustiza, a pobreza, a usura e a emigración.

Obra de Castelao

Narrativa breve:

“*Un ollo de vidro. Memorias dun esquelete*”(1926). Neste relato atopamos bosquexadas as preocupacións de Castelao : o sentimento da terra e en conexión con el a defensa do idioma; a emigración e o caciquismo.

“*Cousas*”(1926-1929-1934) É a obra máis difundida de Castelao. A singularidade desta obra nace da arte combinatoria con que están tratados os distintos elementos.

“*Retrincos*”(1934)Trátase de contos que reflicten momentos moi significativos da existencia humana.

Narrativa longa:

“Os dous de sempre”. Nesta novela cóntansenos as aventuras e desventuras de dous protagonistas. Esta obra pertence ó tipo de romance de formación e representa a posibilidade de novela picaresca en galego.

Teatro:

“Os vellos non deben de namorarse”. Traxicomedia de carácter didáctico na que Castelao trata o tema do vello namorado da moza.

Ensaio:

“Sempre en Galiza” Esta obra abrangue a experiencia político-existencial de Castelao entre 1935 e 1943, período de máxima tensión da súa vida pública. Neste libro aparece unha interpretación da historia de Galicia, en parte mítica.